

Manifest

L'any 1983 teníem una incipient democràcia. Els progressos socials aconseguits fins llavors ens semblàvem minsos. Crèiem que tot milloraria molt i aviat, que entre la nostra lluita i la pressió que faria la Comunitat Europea, tindríem un futur imminent de gran prosperitat social i cultural. Innocents!

Aquells dos joves reporters, o sigui, en Xavier Martí i jo mateix, anàvem a fer la crònica d'una emigració que pensàvem que passaria aviat a la història, substituïda per procediments més humans, amb trens que no paressin tant i amb millors condicions a l'arribada. Així doncs, suposàvem que el que vivíem era un dels darrers vestigis d'un temps caduc que seria superat per una època en que els treballadors viurien molt millor.

Davant nostre hi havia famílies senceres que anaven a França a treballar durant uns mesos en una feina molt dura, però que els equilibrava el pressupost i, en última instància els permetia seguir vivint a casa seva sense haver d'anar a l'emigració definitiva cap a les capitals, amb la corresponent barraca en barri marginal i treball a la indústria o la construcció.

Han passat més de trenta anys res ha resultat com esperàvem. Aquell tren de veremadors era un parèntesi de civilització que ara ha quedat enrere, i la Comunitat Europea ha demostrat anar de la mà dels especuladors que són els que realment manen, i que han pres, entre altres decisions, que les mercaderies puguin viatjar, però no les persones; i que ara malden per que els treballadors d'Europa competeixin directament amb els que tenen menys drets laborals d'Àsia. A veure si aconseguen equiparar els drets aquí amb els de Bangla Desh, Sri Lanka o Vietnam. És molt sintomàtic que ja no ens anomenin ciutadans sinó consumidors.

Crèiem que l'època de l'esclavisme no tornaria i que els drets dels treballadors eren irreversibles. Més de trenta anys després, la situació dels emigrants que venen a casa nostra és pitjor que la dels de la cadena al coll i cap a Amèrica. Ara han de pagar per embarcar-se, és a dir, han d'hipotecar-se ells, la família i els amics, i van en barques que no cal que arribin, perquè els traficants ja han cobrat. Abans els esclaus morts no donaven benefici. Ara sí.

De les noies que arriben per terra i són obligades a prostituir-se es pot dir que, almenys, arriben. Però una vegada aquí, son unes esclaves invisibles, tot i la vistositat del seu escàs vestuari. Sembla que sigui natural que no tinguin seguretat social, ni jubilació, ni impostos, ni cap control. Això sense esmentar els seus més que possibles explotadors.

Els emigrants que enviem nosaltres actualment són, en bona part, joves perfectament formats que surten sense cap contracte ni ajuda per tal d'aconseguir feina a l'hostaleria o a la neteja nord enllà. Això és una enorme sagnia pel país que els ha format i que pagarem dramàticament en un futur.

Vist tot això, només puc afegir: hi havia una vegada que *vaig veure* una emigració civilitzada amb famílies senceres que se'n anaven alegres cap a França, on treballaven durament, però cobraven bé, amb el corresponent contracte i assegurança. Mentre uns treballaven als camps, la gent gran cuidaven els nens i feien el menjar. Els joves als vespres anaven a mirar les estrelles i tots tornaven amb diners cap a casa.

Jordi Mestre i Vergés